



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## **Universitätsbibliothek Paderborn**

### **Formularium Episcopale**

**Barbosa, Agostinho**

**Coloniae Agrippinae, 1680**

Circa Habendum Concursum Ad Parochiales Ecclesias vacantes.

**urn:nbn:de:hbz:466:1-10456**

Canonicorum, & Capituli prædictorum, ac alterius cujuscumque præjudicio supportabit, sustinebit, & subibit, ac sustinere sit adstrictus. Volentes nihilominus, & statuentes, ut omnes & singuli utriusque sexus homines dictæ Ecclesiæ novæ subditi, ætatem legitimam habentes, qui Sacramento Sanctissimæ Eucharistiæ annuatim communicari consueverunt, & apti sunt annis singulis, in festo Ascensionis Domini prædictam Matricem Ecclesiam processionaliter visitare, & in signum recognitionis singuli unum denarium argenteum ad Altare inibi offerre, & in processibus aliis ean-

dem Matricem Ecclesiam ad consuetas loca processionem temporibus fieri consuetis, associare debeant, & teneantur, Quæ omnia & singula nos Rodericus Archiepiscopus præfatus ex certa scientia, auctoritate nostra Ordinaria, & à Sede Apostoli ex decreto Concilii Tridenti delégata, & omnibus melioribus modo, via, jure, causa & forma nobis de jure permissis, statuimus, ordinamus, ac omnibus, quorum interest, vel intererit, quousque præfens tangit negotium, seu tangere poterit quomodolibet in futurum inviolabiliter observari volumus, & præcipimus. In quorum fidem &c. Dat. &c.



### CIRCA HABENDUM CONCURSUM AD Parochiales Ecclesias vacantes.

**Q**UIA Episcopus statim habita notitia vacationis Parochialis Ecclesiæ, si opus fuerit, idoneum in Vicarium cum congrua ejus arbitrio fructuum portionis assignatione, constituere debet, qui onera ipsius Ecclesiæ sustineat, donec de Rectore provideatur, ut statuit Concilium Tridentinum, sess. 24. de reformat. cap. 18. Ille igitur constituendus erit in hunc qui sequitur modum.

#### FORMULA LVI.

*Deputationis Vicarii ad Parochialem  
vacantem donec de Rectore pro-  
videatur.*

**D** Rodericus, &c. dilecto nobis in  
CHRISTO Presbytero N. Salu-

tem in Domino Parochiali Ecclesia S. N. loci N. vacante, ne ob id animæ dicti loci in Sacramentorum susceptione, & cæteris spirituibus adjuvantis detrimentum sentiant, illi de Sacerdote providere volentes, qui hæc omnia ministret, agatque cognita per examen coram nobis ab examinatori- bus factum sufficientia tua, te Vicarium

rium ipsius Ecclesiæ S. N. constitui-  
mus, & deputamus, cum auctoritate  
Missas, & alia divina officia celebra-  
di, Sacramenta ministrandi, & alias  
Ecclesiasticas functiones obeundi, ad  
quæ tenetur, & quæ animarum quili-  
bet Rector, & administrator præsta-  
re, & obire solet, cum congrua por-  
tione fructuum dictæ Parochialis tibi  
debito tempore assignanda, præfenti-  
bus usque eo duraturis, quousque de  
perpetuo Rectore à nobis vel à Sede  
Apostol. (*si mensis sit Apostolicus*)  
provisum fuerit. In quorum testimo-  
nium, &c. Dat, &c.

*Qua Vicarii deputatione facta do-  
nec de Rectore providetur, debet sta-  
tim fieri deputatio alia depositarii, &  
exactoris bonorum Ecclesiæ vacantis in  
hunc qui sequitur modum.*

## FORMULA LVII.

*Litterarum deputationis depositarii, &  
exactoris bonorum Ecclesiæ  
vacantis.*

**D** Rodericus, &c. Magnifico N. Sa-  
lutem in Domino. Consuevimus  
sæpè pro rectorum Ecclesiasticarum  
administratione, præsertim tempora-  
lium, opera laicorum virorum pru-  
dentia & pietate maximè prælucen-  
tium, in huiusmodi uti, quo rebus Ec-  
clesiasticis commodiùs & tutiùs con-  
sultum sit. Vacante igitur Parochiali  
Ecclesiæ S. N. loci N. hujus Diœcesis,  
tua prudentia & singulari pietate plu-

rimum freti, te in exactorem, & depo-  
sitarium quorumcunque fructuum,  
reddituum, proventuum, & obven-  
tionum ad dictam Parochialem quo-  
modolibet spectantium tam hætenus  
perceptorum, & maturatorum, quam  
etiam in futurum similiter maturan-  
dorum, ita ut contra quoscunque pro  
exigendis & consequendis fructibus  
hujusmodi, etiam juris omnibus re-  
mediis, atque aliis modis, & formis,  
prout tibi melius videbitur, cum facultate  
etiam ab aliis quibuscunque de-  
positariis rationem reposcendi, agere  
possis, & valeas deputamus, donec al-  
liud per nos super administratione hu-  
jusmodi expressè decretum fuerit, nec  
non bona, possessiones, ac jura novis  
colonis locandi, veteresque confir-  
mandi, prout meliùs expedire censue-  
ris, servatis in his tamen solitis ac debi-  
tis conditionibus, fructusque per te hic  
exactos in depositum habeas, nobis,  
vel cui à nobis injunctum fuerit, ratio-  
nem suo tempore redditurus. In quo-  
rum fidem, &c.

*Porro Episcopus, vel ejus Vicarius ge-  
neralis intra dies decem à die habita  
notitia vacationis Ecclesiæ, debet con-  
vocare omnes qui se examini per con-  
cursum subicere voluerint, proposito e-  
dicto ad valuas Cathedralis & vacantis  
Ecclesiæ, aliisque publicis locis si vide-  
bitur, hac forma.*

## FORMULA LVIII.

*Edicti de examine eorum, qui Ecclesia  
Parochiali præsiciendi sunt.*

**D** Rodericus, &c. Vacante Parochiali Ecclesia sancti N. nostræ diocesis, cupientes eidem de alieno providere Rectore, atque Sacri Concilii Tridentini decreta pro viribus Deo adjuvante exequi tenore præsentium requirimus, & monemus, primò, secundò, tertio, & peremptoriè omnes, & singulos Presbyteros, & Clericos volentes ad examen per concursum faciendum se præsentare, ac omnes volentes clericos ad id aptos nominare, quatenus infra decem dies proximè futuros à die affixionis præsentis edicti computandos, debeant in actis Notarii infra scripti N. nostræ Curia describi facere eorum nomina, ætatem & patriam, ut de eorum natalibus, vita, & moribus, ac aliis rebus ad vacantem Ecclesiam gubernandam opportunis juxta decreta dicti S. Concilii inquiri, & transacto constituto tempore examinari possint coram nobis, ac examinadoribus in synodo diocæsana deputatis, ut ex iis, quos confecto examine, ætate, doctrina, prudentia, aliisque rebus ad curæ animarum bene gerendæ rationem opportunis idoneos esse compertum erit, nos quem cæteris magis idoneum censuerimus, illum Ecclesiæ vacantis Rectorem, Parochumve eligamus, ac præ-

ficiamus. Quod sanè sicut nos pro eo quod debemus integrè sanctèque in Domino præstare cupimus, ita omnes, præcipuèque illos quorum Ecclesiæ & Curæ spirituali per nos consecrabitur, ac providendum est, magno opere hortamur, ac requirimus, ut hanc nostram sollicitudinem, pastoralèque studium, omni supplicatione, omni que inuicem pietate, ac religiosis precibus continenter adjuvent. In quorum fidem, &c. Dat. &c.

## FORMULA LIX.

*Fidei examinis, & approbationis ad  
Parochialem vacantem.*

**D** Rodericus &c. Universis, & singulis ad quos præsentis literæ pervenerint, indubitata fidem facimus, & attestamus, quod cum Parochialis Ecclesia sancti N. nostræ Diocesis, quam Presbyter N. dum viveret, obtinebat, per ipsius obitum, qui de mense N. præsentis anni extra Romanam Curiam diem suum clausit extremum, vacaverit, & vacet ad præsens, cumque occasione vacationis huiusmodi per publica edicta vocati sint, qui examinari vellent, juxta formam Sacrosancti Concilii Tridentini. Nos una cum tribus examinadoribus in diocæsana synodo deputatis, & electis, Presbyterum N. huius diocesis transacto tempore inter alios plures examinavimus, ipsumque ad præfatam Ecclesiam regendam, gubernandam, & obti-

obtinendam, moribus, ætate, doctrina, & aliis rebus ad id opportunis magis idoneum iudicavimus, & approbavimus. In quorum fidem præsentibus manu nostra subscriptas & nostro sigillo obfirmatas fieri iussimus, & ab aliis examinatorebus subscribi curavimus. Dat. Bracharæ Augustæ &c.

## FORMULA LX.

*Fidei examinis & approbationis in concursu, & electionis ad Parochialem in mense Apostolico.*

**I**llustrissimo & Reverendissimo Domino S. D. N. Datario, & quibuscunque præsentibus litteras inspecturis, lecturis, seu visuris significamus, vacante nuper de mense N. proxime præterito Parochiali Ecclesia, Abbatia nuncupata, sub invocatione sancti N. loci N. hujus Bracharenfis Diocesis per obitum N. fuisse per Curiam nostram mediantibus edictalibus juxta formam & præscriptum S. Concilii Tridentini, & constitutionis felicis record. Pii Papæ V. vocatos omnes de sic vacante Ecclesia provideri volentes, quatenus intra terminum decem dierum comparerent in eadem Curia ad faciendum describi, & annotari nomina ipsorum, & cum in eodem termino multi comparuissent, tandem iisdem descriptis legitime vocatis & citatis sub die 15. præsentis mensis coram nobis riguroso prævio examine per tres examinato-

res in Diocæsana synodo deputatos factam fuisse experientiam de scientia & sufficientia singulorum descriptorum, ac demum servatis de jure servandis per dictos tres examinatores fuisse repertum, habitum, & existimatum idoneum vita moribus, ætate, scientia, & aliis à jure requisitis ad obtinendam à Sede Apost. dictam Parochialem Ecclesiam N. Sacerdotem loci N. hujus Diocesis, & tanquam habilem & idoneum approbatum, & successive à nobis post examen, & approbationem prædictam, fuisse magis idoneum reputatum & iudicatum, & ut talem pro obtinenda dicta Parochiali Sedi Apostolicæ proponendum & approbandum, prout proponimus, & approbamus (*declaretur hic an alia obtineat beneficia.*) In quorum fidem præsentibus litteras subscriptione & sigillo nostris munitas fieri iussimus. Dat. Bracharæ Augustæ &c.

*In beneficio de jure patronatus fit à patrono presentatio intra tempus à jure statutum, coram Episcopo de persona in tali beneficio servatis servandis ab eo instituenda. Episcopus vero generaliter in vacanti Ecclesia, & aliis locis publicis edicta publicè proponi jubet, ut qui sint, qui se velint opponere, compareant, assignato peremptorio termino competente, ut jure probatur, in c. ult. de elect. lib. 6. quod in presentatione locum habere, nisi consuetudo sit in contrarium, tradunt. gloss. ibi verb. electionem. Pute decil. 297. lib. 1, & decil. 433. lib. 2. in correctis. lotter. de re benef. lib. 2. q. 13. num. 30.*

## FORMULA LXI.

*Edicti affigendi facta coram Episcopo  
præsentatione de beneficio juris-  
patronatus.*

**D**Rodericus &c. Universis, & singulis hoc præfens edictum inspecturis, visuris, & audituris, pariter, & lecturis, salutem in Domino. Nuper vacante Parochiali Ecclesia S. N. per obitum N. ultimi, & immediati Rectoris ejusdem, comparuit coram nobis N. laicus nobilis Bracharensis, asserens se patronum, & habere jus patronatus, seu esse in quasi possessione ipsius, & juris præsentandi Rectorem ad dictam Ecclesiam cum illam vacare contigerit; & sic præsentavit nobis in Rectorem R. N. petens illum à nobis institui. Nos dictam præsentationem sic coram nobis factam de dicto R. N. infra tempus à jure patronis laicis datum ad præsentandum de prædictis veram notitiam non habentes admittimus, si & in quantum. Quare tenore præsentis nostri edicti requirimus, & monemus omnes & singulos aliquod jus ut præsentantes, vel ut præsentati prætendentes, in prædictis vel contra dictam præsentationem & personam præsentantis, seu præsentati, opponere volentes, & quomodolibet sua interesse putantes, quatenus infra terminum novem dierum, quorum tres pro primo, tres secundo, & reliquos tres pro tertio, & ultimo peremptorio

termino eis, & cuilibet ipsorum affig-  
navimus, comparere debeant coram  
nobis ad dicendum opponendum, &  
allegandum quidquid dicere, oppone-  
re, vel allegare voluerint, quare non  
debeat procedi ad petitam institutio-  
nem, vigore dictæ præsentationis co-  
ram nobis factæ: alioquin dicto termi-  
no elapso, & aliquo non comparente,  
& legitime se non opponente, proce-  
detur per nos juribus præsentantis, &  
præsentati valentibus, & ipsius præsen-  
tati meritis requirentibus ad ejus insti-  
tutionem, prout juris fuerit, non ob-  
stante, quod de tempore dato ad præ-  
sentandum superfit, ut de præmissis  
nullus ignorantiam allegare possit, hoc  
præfens publicum, & generale edi-  
ctum per infrascriptum Camera nostræ  
notarium describi fecimus, & sigillo  
nostro munivimus, & per nuntium no-  
stræ Curie ad valvas Ecclesiæ Metro-  
politanae Bracharensis, & dictæ Eccle-  
siæ sancti N. legi, affigi, & dimittere  
fecimus, à nemine auferendum sub ex-  
communicationis pœna, nisi per eun-  
dem nostrum nuntium. Dat. Bracha-  
ræ Augustæ in Archiepiscopali Pala-  
tio, die... Mens... Ann.

## FORMULA LXII.

*Institutionis Ecclesiæ Parochialis de ju-  
re patronatus.*

**D**Rodericus &c. Universis & sin-  
gulis has præfentes nostras institu-  
tionis literas inspecturis, visuris, & le-  
cturis,

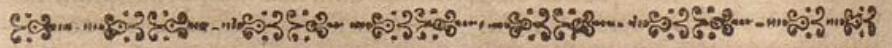
sturis, tam presentibus, quam futuris salute in Domino. Notum facimus & attestamus, quod vacante Parochiali Ecclesia S. N. loci N. hujus nostre diocesis per obitum N. illius dum viveret ultimi & immediati possessoris, quæ de jure patronatus infra scripti patroni laici existit. Comparens postmodum coram nobis, & in nostra Curia N. clericus... asserens, se fuisse presentatum à Patrono dictæ Parochialis & jure patronatus in ea habente, & existente in pacifica possessione, seu quasi presentandi Rectorem, sive Rectores in eadem Parochiali toties quoties casus vacationis occurrerit, petens à nobis, ordinario jure institui & confirmari in Rectorem dictæ Parochialis cum ejus honoribus & oneribus solitis, & consuetis: & volentes in præmissis mature procedere, quoddam generale edictum ad instantiam prædicti N. expediri, & ad valvas Ecclesiæ nostre Cathedralis, & dictæ Parochialis affigi, legi, & dimitti jussimus, per quod citari & moneri fecimus omnes, & singulas personas sua quomodolibet interesse putantes, quatenus infra terminum certum, & competentem, in eodem edicto præfixum comparere debuissent coram nobis, & in dicta nostra Curia, ad dicendum, opponendum, & allegandum quidquid voluissent contra personam presentatam, quam presentantes, quare dicta institutio fieri non debuisset. Quo edicto affixo, & postmodum elevato, accusatisque debitis contumaciis, & quia ex

quibusdam scripturis, & aliis juribus productis, & presentatis, existentibus penes infra scriptum actuarium clarè constitit, & constat, de vacatione, & presentatione prædictis, & quod N... presentans fuit, erat, & est verus ejusdem Parochialis Patronus, & existere in pacifica possessione, seu quasi juris patronatus, & presentandi in Rectorem. Idcirco eundem R. N. per examinatos examinatum, & approbatum, tanquam habilem, idoneum, & sufficientem, & instituendum, & confirmandum duximus, prout ipsum tenore presentium instituiimus & confirmamus, de illa quo te coram nobis propter hoc flexis genibus humiliter constitutum, & acceptantem per bireti capiti tuo impositionem investimus. Quo circa universis, & singulis personis Ecclesiasticis, notariisque ac tabellionibus publicis Civitatis ac diocesis nostre, in virtute sanctæ obedientiæ, ac sub pœnis & censuris contra inobedientes superiorum mandatis à jure inflictis, & arbitrio nostro infligendis, per presentes præcipimus, & mandamus, ut cum pro parte tua vigore presentium requisiti fuerint, vel eorum aliquis requisitus fuerit, ad ipsam Parochialem Ecclesiam præfati loci accedant, teque vel Procuratorem tuum pro te in corporalem, realem, & actualem possessionem prædictæ Parochialis Ecclesiæ, ac omnium illi forsan annexorum jurium, ac pertinentiarum prædictorum servatis servandis, inducant auctoritate nostra, & defendant induc-

ductum.

ductum, amoto exinde quolibet illicito detentore, quem nos etiam harum ferie amovemus, & denunciamus amotum. Fictalibus verò, colonis, & aliis arendatariis, de prædictæ Parochialis Ecclesiæ, ac omnium illi annexorum, jariumquæ & pertinentiarum prædictarum fructibus, redditibus, proveni-  
 tibus, juribus, & obventionibus universis, tibi, vel procuratori tuo legitime debito tempore respondeant, atque ab aliis, quantum in se fuerit, responderi faciant (*Et si contigerit eum cui de beneficio providetur, aliud incompa-*

*tibile obtinere, addatur*) volumus autem ac præsentium tenore declaramus, per hujusmodi Parochialis pacificæ possessionis adeptionem, alteram Parochialem Ecclesiam loci N. vel Canoniarum, ac Præbendam, quos obtines in Cathedrali Ecclesia N. eo ipso vacare &c. In quorum fidem præsentibus manu nostra signatas, & per infra scriptum Cameræ Archiepiscopalis notarium subscriptas, sigillique nostri appensione munitas fieri iussimus.  
 Dat. Bracharæ Augustæ &c.



## CIRCA VARIAS BENEFICIORUM Collationes.

### FORMULA LXIII.

#### *Litterarum collationis Ecclesie Parochialis.*

**D** Rodericus &c. Dilecto nobis in **CHRISTO** N. Presbytero Bracharenfi salutem in Domino. Inter cætera quæ pro Pastoralis nostri officii debito præstare cupimus, illud præcipue nobis cordi est, ut Parochialibus Ecclesiis, quibus de Rectoribus per nos providendum est, tales præficiamus, qui officio & ministerio curæ animarum, quod omnium gravissimum est, laudabiliter satisfaciant. Vacante

igitur nuper de mense Februarii proxime præterito nobis alternativæ beneficio gaudentibus Parochiali Ecclesia, Abbatia nuncupata sub invocatione S. N. oppidi N. hujus Bracharenfis diocesis per obitum N. illius dum viveret ultimi possessoris, fuerunt per Curiam nostram mediantibus, edictalibus juxta formam & præscriptum Conc. Trident. & Constitutionis felicis record. Pii Papæ V. vocati omnes de sic vacante Ecclesia provideri volentes, quantum intra terminum decem dierum comparerent in eadem Curia ad faciendum describi, & annotari nomina ipsorum, & cum in eodem termino multi comparuissent, tandem iisdem descri-